

Nr 56.

Ankom till riksdagens kansli den 2 april 1937 kl. 2 e. m.

*Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition
angående fortsatta åtgärder för främjande av sparsamhet bland skolungdomen.*

(4:e avd.)

I en den 15 januari 1937 dagtecknad proposition, nr 44, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen, *dels* medgiva, att generalpoststyrelsen för fortsatt främjande av sparsamhet under år 1937 må av postmedel ej mindre till ett belopp av högst 50,000 kronor och enligt nu gällande huvudgrunder till skolungdom i riket utdela mindre penningbelopp insatta å motböcker med postsparbanken, dock högst två kronor å varje bok, än även använda ett belopp av högst 1,000 kronor för åtgärder, som till sitt syfte nära sammanhånga med berörda skolsparverksamhet, *dels* och bemyndiga Kungl. Maj:t att för tiden efter år 1937 bestämma det belopp, som generalpoststyrelsen enligt nämnda huvudgrunder må av postmedel årligen disponera för nu ifrågavarande ändamål.

Riksdagen har under en följd av år medgivit, att generalpoststyrelsen för främjande av sparsamhet bland skolungdomen må använda visst belopp av postmedel. Under åren 1931—1936 har beloppet utgjort 61,000 kronor, därav 60,000 kronor för direkt utdelning till skolungdomen och 1,000 kronor för vissa därmed sammanhängande åtgärder.

Med hänsyn bland annat till det numera minskade barnantalet i skolorna har *generalpoststyrelsen* beräknat det för nu ifrågavarande verksamhet under år 1937 erforderliga beloppet kunna minskas med 10,000 kronor till 51,000 kronor. Styrelsen har jämväl ifrågasatt, att spørsmålet om fortsättande av ifrågavarande verksamhet framdeles icke skulle behöva årligen underställas riksdagen, utan att Kungl. Maj:t i samband med fastställande av postverkets driftkostnadsstat skulle äga fatta beslut i ämnet. Styrelsen har till stöd härför åberopat följande av särskilda *sakkunniga* i av dem den 26 oktober 1933 avgivet betänkande med utredning och förslag rörande rätt för sparbankerna och postsparbanken att anlita ombud m. m. i ämnet gjort uttalande.

Enligt de sakkunnigas mening bör nu tillämpat förfaringssätt anses vara onödigt omständligt. Även om det under de första åren av postsparbankens

skolsparverksamhet var påkallat, med hänsyn jämväl till de enskilda sparbankernas intressen, att underställa ärendet riksdagen, synes det böra i fortsättningen vara tillräckligt betryggande, att, så länge av riksdagen prövade och godkända grunder tillämpas, frågan avgöres av Kungl. Maj:t. Framställning om rätt att disponera vederbörligt belopp skulle i så fall göras av generalpoststyrelsen vid avgivande av förslag till stat för postverkets driftkostnader för det kommande året, varvid jämväl skulle lämnas kortfattad redogörelse för skolsparrörelsens bedrivande, efter det nästföregående statförslag avgavs. Skulle däremot ändring påkallas i fråga om grunderna för beloppets beräkning eller för skolsparverksamhetens handhavande, synes riksdagens medgivande böra inhämtas.

Departementschefen har anfört bland annat följande.

Då ifrågavarande verksamhet numera får anses hava vunnit stadga i enlighet med de av riksdagen år 1928 fastställda huvudgrunderna och det, vid fortsatt tillämpning av nämnda huvudgrunder, näppeligen kan bli fråga om någon mera avsevärd höjning i förhållande till de belopp riksdagen tidigare beviljat, synes det innebära en icke nödvändig omgång att årligen framlägga frågan för riksdagen. Jag vill därför tillstyrka, att riksdagens medgivande inhämtas till vad generalpoststyrelsen ifrågasatt. Vid bifall till detta förslag skulle det alltså ankomma på Kungl. Maj:t att årligen bestämma det belopp, som av generalpoststyrelsen må för ändamålet disponeras. Skulle det framdeles visa sig lämpligt, att för verksamhetens bedrivande andra grunder än de, som av riksdagen prövats och godkänts, böra tillämpas, skulle alltså fråga härom underställas riksdagen.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förevarande förslag om disposition för år 1937 av dels högst 50,000 kronor för insättning å skolungdoms motböcker med postsparbanken, dels ock högst 1,000 kronor för därmed sammanhängande åtgärder.

Utskottet.

Det av Kungl. Maj:t begärda bemyndigandet att framdeles bestämma ifrågavarande belopp torde likaledes böra lämnas. På sätt sparbankssakkunniga angivit bör emellertid som villkor härför uppställas, att om ändring påkallas i fråga om grunderna för beloppets beräkning eller för skolsparverksamhetens handhavande riksdagens medgivande inhämtas. Tillika bör årligen på lämpligt sätt, eventuellt i samband med begäran om anslag till kapitalökning för postverket, meddelande lämnas riksdagen om storleken av det belopp, som nästföregående år disponerats för insättningar av berörda slag.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må

a) medgiva, att generalpoststyrelsen för fortsatt främjande av sparsamhet under år 1937 må av postmedel ej mindre till ett belopp av högst 50,000 kronor och enligt nu gällande huvudgrunder till skolungdom i riket utdela mindre penningbelopp insatta å motböcker med postsparbanken, dock högst två kronor å varje bok, än även använda ett belopp av högst 1,000 kronor för åtgärder, som till sitt syfte nära sammanhänga med berörda skolsparverksamhet,

b) bemyndiga Kungl. Maj:t att för tiden efter år 1937 be-

stämman det belopp, som generalpoststyrelsen enligt nämnda huvudgrunder må av postmedel årligen disponera för nu ifrågavarande ändamål, dock under villkor att, om ändring påkallas i fråga om grunderna för beloppets beräkning eller för skolsparverksamhetens handhavande, riksdagens medgivande härtill skall inhämtas.

Stockholm den 2 april 1937.

På statsutskottets vägnar:

ANDERS ANDERSON.

Närvarande: se under utlåtandet nr 52.
